

Oppgave 1:

a) Ved klassifikasjonen for endelige abelske grupper:

$$\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2$$

$$\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_4$$

$$\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_8$$

$$\mathbb{Z}_4 \times \mathbb{Z}_4$$

$$\mathbb{Z}_{16}$$

b) $\mathbb{Z}_{12}$ har enheter $\{1, 5, 7, 11\}$, alle har orden ≤ 2

$$\text{Siden } 5^2 = 7^2 = 11^2 = 1$$

dermed gruppa av enheter: $\mathbb{Z}_{12}$ er isomorf med $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2$

$\mathbb{Z}_5$ har enheter $\{1, 2, 3, 4\}$

gruppa av enheter: $\mathbb{Z}_5$ er syklisk av orden 4, så isomorf med $\mathbb{Z}_4$

Dermed: $G \cong \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_4$

Oppgave 2

$H_n = \{x \in G \mid x^n = e\} \subseteq G$, G har id.-elem. e .

a) Må vise 1) $x, y \in H_n \Rightarrow xy \in H_n$

2) $e \in H_n$

3) $x \in H_n \Rightarrow x^{-1} \in H_n$

$$1) \quad x^n = e, y^n = e \quad \Rightarrow \quad (xy)^n = \underset{\substack{\uparrow \\ \text{Siden abelsk}}}{x^n y^n} = e \cdot e = e \quad \Rightarrow \quad xy \in H_n$$

$$2) \quad e^n = e \quad \text{så} \quad e \in H_n$$

$$3) x \cdot x^{-1} \cdot e$$

$$\Downarrow$$

$$(x \cdot x^{-1})^n = e^n = e$$

$$\Downarrow$$

$$x^n \cdot (x^{-1})^n = e$$

$$\Downarrow$$

$$e \cdot (x^{-1})^n = e$$

$$(x^{-1})^n = e, \text{ dvs } x^{-1} \in H_n$$

$$b) \text{ La } G = S_3$$

$$H_2 = \{(12), (13), (23), e\}$$

$(13)(12) = (123) \notin H_2$, så H_2 er ikke undergruppe av $G = S_3$.

Oppg. 3

$$R = \left\{ \begin{bmatrix} x & y & z \\ 0 & x & 0 \\ 0 & 0 & x \end{bmatrix} \mid x, y, z \in \mathbb{Z}_3 \right\} \subseteq S$$

a) Må sjekke: $a, b \in R \Rightarrow ab \in R$ og $a-b \in R$ for å vise at R er underring

må sjekke: $ab = ba$ for å vise at R er kommutativ

må sjekke at $1_S \in R$ for å vise at R har id. element.

$$\text{La } a = \begin{bmatrix} x & y & z \\ 0 & x & 0 \\ 0 & 0 & x \end{bmatrix}, b = \begin{bmatrix} r & s & t \\ 0 & r & 0 \\ 0 & 0 & r \end{bmatrix}$$

$$ab = \begin{bmatrix} xr & xs+yr & xt+zn \\ 0 & xr & 0 \\ 0 & 0 & xr \end{bmatrix}, \text{ som er i } R$$

$$a-b = \begin{bmatrix} x-r & y-s & z-t \\ 0 & x-r & 0 \\ 0 & 0 & x-r \end{bmatrix}, \text{ som er i } R$$

$$ba = \begin{bmatrix} rx & ry+sx & rz+tx \\ 0 & rx & 0 \\ 0 & 0 & rx \end{bmatrix}, \text{ som er lik } ab,$$

(siden $\mathbb{Z}_3$ er kommutativ)

følger $ry+sx = xs+yr$
 $rz+tx = xt+rz$
 og $rx = xr$

$$1_s = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \text{ er i } R.$$

b) $\phi: R \rightarrow \mathbb{Z}_3$ ved

$$\phi\left(\begin{bmatrix} x & y & z \\ 0 & x & 0 \\ 0 & 0 & x \end{bmatrix}\right) = x$$

må vise $\phi(a+b) = \phi(a) + \phi(b)$ (*)

og $\phi(ab) = \phi(a)\phi(b)$ (**)

$$\phi\left(\begin{bmatrix} x & y & z \\ 0 & x & 0 \\ 0 & 0 & x \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} r & s & t \\ 0 & r & 0 \\ 0 & 0 & r \end{bmatrix}\right) = \phi\left(\begin{bmatrix} x+r & y+s & z+t \\ 0 & x+r & 0 \\ 0 & 0 & x+r \end{bmatrix}\right) = x+r$$

$$\phi\left(\begin{bmatrix} x & y & z \\ 0 & x & 0 \\ 0 & 0 & x \end{bmatrix}\right) + \phi\left(\begin{bmatrix} r & s & t \\ 0 & r & 0 \\ 0 & 0 & r \end{bmatrix}\right) = x+r, \text{ så (*) holder.}$$

(**) sjekkes tilsvarende...

Altså er ϕ en ringhomomorfi.

Ved fundamentalteoremet

$$R/\ker \phi \cong \text{Im } \phi$$

der $\ker \phi = \left\{ \begin{bmatrix} 0 & y & z \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \mid y, z \in \mathbb{Z}_3 \right\}$ er et ideal.

og $\text{Im } \phi = \mathbb{Z}_3$ siden ϕ opplagt er surjektiv.

Altså $R/\ker \phi \cong \mathbb{Z}_3$ og $\mathbb{Z}_3$ er en kropp med 3 elementer

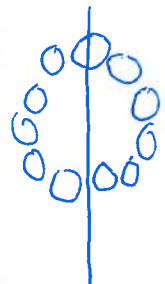
Oppg. 4

Antall perlesteder^A er gitt ved Burnside's formel

$$A = \frac{1}{|G|} \sum_{g \in G} |X_g|$$

der G er symmetrigruppen D_{11}

(11 rotasjoner inkl. identiteten
11 refleksjoner

hver holder én perle i ro

$$|X_e| = \binom{11}{6} \quad |X_\sigma| = 0 \quad \text{for } \sigma \text{ rotasjon ulik } e$$

$$|X_\rho| = \binom{5}{3} \quad \text{må holder svart perle i ro}$$

og ha 2 sorte og 3 hvite på hver side

disse kan fordeles på $\binom{5}{3}$ måter, f.eks:

Får dermed

$$A = \frac{1}{22} \left(\binom{11}{6} + 11 \cdot \binom{5}{3} \right) = \underline{26} \text{ mulige perkkjeder}$$

Oppg. 5 a) se boka

Oppg. 5 b) se løsningsforslag på skenøtter

Oppg. 6

Vi finne irreducibelt polynom i $\mathbb{Z}_5[x]$ av grad 3.

$f(x) = x^3 + x + 1$ er irreducibelt, siden

$f(t) \neq 0$ for $t \in \{0, 1, 2, 3, 4\}$

($f(1) = 3$ $f(2) = f(3) = 1$ $f(4) = 4$ $f(0) = 1$)

Dermed er $I = (x^3 + x + 1)$ et maksimalt ideal i $\mathbb{Z}_5[x]$,

og $\mathbb{Z}_5[x]/I$ er en kropp med 5^3 elementer
 " " " " " "
 125